

Posudek bakalářské práce: Vedoucí práce

Název: Zkušenost dospívajících s jejich přirozenými mentory

Autorka: Ms. Berenika Kusová

Vedoucí práce: Dr. Tereza Javornický Brumovská

Posudek

Tato práce je součástí projektu H2020-MSCA-ST-IF-2020 č. 101027291 ENCOUNTER: Experiences of Youth in Natural Mentoring Relationships a zpracovává rozsáhlý data set kvalitativních dotazníků studie jako podklad pro tuto BP. Práce je uvedena velice čtivým úvodem, na který navazuje přehledem literatury na téma přirozeného mentoringu jako sociálního fenoménu, přirozených mentorů a jejich přínosů pro dospívající, a to včetně definic. Hlubkový přehled literatury rámuje poznatky o přirozeném mentoringu teorií resilience a poskytuje hlubkový přehled studií z oblasti mentoringu pro děti a dospívající a jeho dosavadního poznání, aby autorka následně zdůraznila současné mezery v poznání v tomto oboru – a to nedostatek studií o vnímání a zkušenostech s přirozeným mentoringem z pohledu dětí a dospívajících – a tím i nastínila výzkumné téma a cíle této práce s otázkami:

1. Koho dospívající (11-16 let) identifikovali jako své přirozené mentory?
2. Jaké jsou charakteristiky přirozených mentorů podle vnímání a zkušenosti dospívajících?
3. Jaký je rozdíl mezi identifikovanými mentory a ostatními dospělými podle perspektivy a zkušenosti dospívajících?

Metodologie projektu ENCOUNTER, na které je tato BP založena, je kvalitativní s participativními metodami a přístupem výzkumu, zaměřeným na dítě a jeho zkušenost. Studentka spolupracovala na sběru dat od 533 dospívajících v 8 školách. V metodologické části dobře popsala výzkumný vzorek této skupiny participantů, včetně jejich demografických údajů, což už byla součástí její deskriptivní analýzy dat.

Kvalitativní popisy mentorů v otevřených dotaznících dospívajících byla analyzována v této BP metodou obsahové analýzy a pomocí deskriptivní statistiky v SPSS. Studentka výborně zpracovala počáteční kategorie podle jejich frekvence a četnosti ve výrazech dospívajících, použitých v dotaznících při popisech identifikovaných mentorů, a to s použitím analytického softwaru kvalitativních dat QSR NVivo 12 u každé ze 64 otázek dotazníku. Tímto vytvořila Codebook nejen pro svou BP, ale použitelný i pro celý výzkumný projekt ENCOUNTER. V návaznosti na tuto práci vybrala ty otázky, které souvisí s cíly této BP, a ty následně dále analyzovala pomocí deskriptivních statických testů v SPSS. Tuto práci vykonala pod mým vedením výborně, s profesionálním zvládnutím obou analytických softwarů i metod analýzy. Metody obou analýz popsala srozumitelně pro čtenáře, který by chtěl podobný postup opakovat.

Výsledky studie odpovídají na dané výzkumné otázky a doplňují mezery v současném poznání v oblasti mentoringu pro děti a dospívající z perspektivy a zkušenosti dospívajících, které shrnuje do celkového profilu přirozeného mentora z pohledu a zkušenosti dospívajících, s použitím autentických popisů v jazyku respondentů, tj. z jejich pohledu, který představuje a dále interpretuje. Na závěr jsou tyto nové poznatky dobře a kriticky diskutované s literaturou v oboru, jakož i mimo obor mentoringu pro děti a dospívající, tedy v interdisciplinární perspektivě.

Studentka prezentovala výsledky své práce v projektu ENCOUNTER, na European Mentoring Summitu v květnu 2022 prostřednictvím plakátu. Výsledky její práce s daty jsou tak excelentní a v souladu s FAIR principy, že mohou být v rámci projektu ENCOUNTER uloženy jako anonymizovaný dataset včetně vytvořeného Codebooku, v Českém sociálněvědním datovém archivu při Akademii věd ČR pro sekundární analýzu a otevřený přístup k datům v souladu s FAIR principy vědy a výzkumu. A analýza dat této BP je i součástí nové akademické publikace s pracovním názvem: Perceived significant characteristics of identified natural mentors in experiences and perceptions of youths between 11-16 years, která je v současnosti v peer-review. Berenika Kusová je spoluautorkou této publikace.

Celkově hodnotím tuto BP jako výborně a čtivě napsanou z hlediska textu a úpravy, vyzdvihnou hlubkovou práci s literaturou, včetně rozsáhlého množství zahraniční literatury, a výborně přehledově zpracované téma práce, včetně dobře a srozumitelně vytyčených mezer v současném poznání, které jsou následně adresovány v cílech této BP.

Hodnocení práce: Výborně

Dodatečná otázka k obhajobě: Co byste v rámci svých závěrů BP vypíchl(a) jako nejzajímavější závěr z hlediska inovace pro literaturu v oboru mentoringu pro děti a dospívající?